

SZÉKELY KÖNYVTÁR

Н11МД.20 0201

BORCSA JÁNOS AJÁNLJA BÖLÖNI FARKAS SÁNDOR *UTAZÁS ÉSZAK-AMERIKÁBAN* CÍMŰ KÖTETÉT

Kiélezett közéleti-politikai viták és küzdelmek zajlottak a magyar reformkor idején. A legnagyobb visszhangot kiváltó munkák két reformarisztokrata, Széchenyi és Wesselényi nevéhez fűződnek. Ugyanakkor a székely kismemesi családban született Bölöni Farkas Sándor *Utazás Észak-Amerikában* (1834, 1835) című könyvét az irodalomtörténet mint a polgárosodás valóságos kézikönyvét tartja számon.

Az egy nemzedékkel Bölöni előtt járó másik székely tudós és utazó, Kőrösi Csoma Sándor Keletre, Ázsiába indult 1819-ben, keresvén a magyarok őshazáját, a fiatalabb hazánkfia pedig az Újvilágot választotta úticéljául, hogy megismerje a szabadság és demokrácia újkori szülőhazáját. Úti élményeit aztán éppen egy olyan időszakban jelentette meg Kolozsvárt, amikor javában folytak a reformküzdelmek Erdélyben is.

Naprakész tájékozottságú utazó volt Bölöni. Arra törekedett, hogy az „Egyesült Státusokról” hiteles források alapján a legfrissebb tudnivalókat közvetítse itthoni olvasói számára. Útirajzának egy másik erénye, hogy olvasmányos munka, szerzője élményszerűen számol be tapasztalatairól, találkozásairól. Miközben számba veszi az idegent, a számára újat – s mindezt már-már eszményítve! –, nem tud nem gondolni arra, amit alaposan ismer, a saját hazája állapotára, s nemegyszer szomorúan jegyzi meg, hogy „egy magyar utazónak sokszor kell sóhajtani, ha hazája emlékét is mindenütt viszi magával!”

Ugyancsak mély érzelmek törtek fel az utazóból, mikor 39 napig tartó hajút után meglátta Amerika partjait. „Az lengett fel lelkemből ezen sóhajtásban: ha vajon e szép hazában a szabadság, az elnyomott emberiség és jussok menedéke helyét valóban megtalálom-e?” Az útirajz egészéből az derül ki, hogy mindezt megtalálta. Egyenesen a csodálat hangján beszélt mindenről, ami fogadta az Államokban. A feketék rabszolgaságban tartásán kívül – amit kárhozzat –, mondhatni mindenért lelkesedett. Ma már a „Státusok” eszményítésétől bátran eltekinthetünk, de az egykori utazó szellemi teljesítményére fel kell néznünk!

Bölöni Farkas meg volt győződve, hogy „egy idegen világ vonzó leírásával nemzeti ügyet szolgálhat” (Jancsó Elemér). A szabadság és demokrácia elkötelezett híve és hirdetője volt mostoha hazai viszonyok között, majd’ két évtizeddel az 1848-as polgári forradalmak előtt...

www.szekelykonyvtar.ro

facebook.com/szekelykonyvtar